

Сергій Юрійович КОЛІСНІЧЕНКО*(Харківський національний університету внутрішніх справ, м. Харків)***ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА
ОХОРОНОЮ, ЗАХИСТОМ, ВИКОРИСТАННЯМ ТА ВІДТВОРЕННЯМ ЛІСІВ**

У статті, спираючись на аналіз наукових поглядів вчених, виокремлено позитивний зарубіжний досвід здійснення нагляду та контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів. Опрацьовано можливості використання такого досвіду в рамках удосконалення національного адміністративного законодавства у відповідній сфері. Констатовано, що в провідних демократичних державах світу ліс і лісові ресурси належать до кола найважливіших національних цінностей, що має вагомое як економічне, так і соціальне та культурне значення. Для належного збереження та відновлення цих цінностей у зарубіжних країнах запроваджені багаторівневі владні механізми управління лісовим господарством, які в тому числі передбачають здійснення нагляду і контролю за охороною, захистом, використанням і відтворенням лісів.

Підкреслено, що у більшості провідних країн ефективність та повнота нагляду і контролю у сфері лісового господарства досягається за рахунок комплексного підходу до вирішення цього питання, що виражається, перш за все, у тому, що заходи контролю здійснюються як органами публічно влади, що спеціалізуються саме на питаннях лісового господарства, так і органами і службами з питань екологічної безпеки. При цьому спеціальні суб'єкти з питань лісового господарства та суб'єкти екологічного нагляду і контролю можуть належати до вертикалі як одно міністерства (як правило – це міністерство, яке опікується питаннями екології та природоохорони), так і до різних відомств (наприклад, у ряді країн служби лісового контролю перебувають у підпорядкуванні міністерств сільського господарства, а служби екоконтролю – відповідно у вертикалі міністерства з питань екології та охорони природи.

Виокремлено декілька важливих моментів зарубіжного досвіду здійснення нагляду і контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів, які доцільно врахувати і запровадити до використання у вітчизняних реаліях

Ключові слова: *зарубіжний досвід, правове регулювання, контроль, нагляд, охорона, захист, відтворення, ліси.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній день стан здійснення нагляду та контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів важко назвати ідеальним. Тож, пошук перспективних напрямків і шляхів удосконалення та розвитку механізму нагляду та контролю за охороною, захистом, використанням і відтворенням лісів в

Україні не повинне обмежуватися лише нашим внутрішньодержавним досвідом, науковим і політичним дискурсом на національному рівні, а отже доцільно звернутися до активного вивчення досвіду провідних зарубіжних країн, які досягли суттєвих успіхів у врегулюванні досліджуваної проблематики. Вбачається, що аналіз нормативно-правових засад, організаційно-управлінських, правозастосовних та інших суттєвих аспектів здійснення контролю у досліджуваній сфері в інших державах, впровадження найкращих зразків зазначеного зарубіжного досвіду в український політико-правовий простір має позитивно позначитися на надійності та дієвості відповідних механізмів нагляду і контролю в нашій державі, що дозволить оминати деякі можливі подальші проблеми та ускладнення на цьому шляху, з якими зіштовхнулися зарубіжні країни, зміцнити режим законності у сфері лісового господарства, підвищити якість та ефективність охорони, захисту, використання та відтворенням лісів як джерела надзвичайно цінних ресурсів.

Проблема вдосконалення нагляду та контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів неодноразово потравляла у поле зору різних науковців. Зокрема, їй приділяли увагу: О.С. Волков, А.А. Дума, В.В. Касюхнич, І.В. Кирєєва, А.А. Марочко, Ю.Ю. Несторяк, І.П. Прокопенко, О.О. Савчук, П.І. Томіленко, Ю.В. Чабанова, Х.В. Юшкевич, А.С. Ярошенко та багато інших. Втім, незважаючи на чималу кількість теоретичних здобутків, у вказаній сфері залишається велика кількість проблем, які, зокрема, пов'язані недосконалістю адміністративного законодавства у відповідній сфері.

Мета статті полягає у тому, щоб узагальнити зарубіжний досвід здійснення нагляду та контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів. Задля досягнення вказаної мети необхідно вирішити наступні завдання: здійснити аналіз досвіду провідних Європейських держав у сфері здійснення нагляду та контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів; опрацювати можливості використання відповідного досвіду у вітчизняних реаліях.

Наукова новизна статті полягає у тому, що в ній дістав подальшого опрацювання зарубіжний досвід здійснення нагляду та контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Виклад основного матеріалу. Одним із досить яскравих прикладів успішної реалізації лісової політики та її ефективного нормативно-правового регулювання й адміністративно-управлінського виконання на внутрішньодержавному рівні в ЄС є, відмічає О.С. Волков, система використання та охорони лісового фонду Німеччини¹. Вважається, що принципи сталого лісоуправління в Європі були закладені кілька століть тому саме німецькими лісівниками, через це Німеччина довгі роки є своєрідною «законодавицею лісової моди» серед країн ЄС. О. Козка відмічає,

¹ Волков О. С. Адміністративно-правове забезпечення використання й охорони лісового фонду України : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07 / Олександр Євгенович Волков. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 164.

що Німеччину по праву вважають батьківщиною лісового господарства як виду економічної діяльності. Лісова статистика, як вчення про доходи і витрати лісового господарства і принцип сталого лісокористування, з'явилися і отримали розвиток саме тут у XVIII столітті. Втім, історики стверджують, що перші згадки про стале ведення лісового господарства були зафіксовані ще в XVI столітті в одному з саксонських приписів про ліс. Згодом цей принцип був визнаний в усьому світі як один із основних законів лісового господарювання¹.

На сьогодні в Німеччині лісом визнається лісовим законодавством передбачене існування трьох форм власності на лісі: державної, комунальної та приватної. При цьому слід відмітити, що у цій країні домінують невеликі за розміром лісоволодіння. Середня площа одного лісоволодіння складає 15,5 га. Лісова політика в Німеччині, зазначають дослідники, проводиться з врахуванням розмірів лісових господарств. З метою проведення ефективної лісової політики в приватних лісах Німеччини виділяють такі класи підприємств: площею до одного гектара (ліси повністю підпорядковуються інтересам сільського господарства); площею 1–5 га (ліси використовуються головним чином для екологічних і соціальних потреб); площею 5–20 га (ліси орієнтуються на виробництво продуктів на ринок, які потрібні для зовнішніх виробництв); площею 20–50 га (ліси орієнтуються на виробництво продуктів на ринок, які потрібні для зовнішніх виробництв; лісовласники регулярно працюють у лісі); площею 50–200 га (лісовласники регулярно працюють у лісі; господарство в лісах ведеться з метою отримання доходу і пов'язане з іноземними споживачами лісових ресурсів)². Важливо відзначити, що питання ведення господарської діяльності в лісі федеральних земель чітко відноситься до «Лісів земель» та суворо інституційно та щодо персоналу відмежоване від політичного впливу. «Лісам земель» належить ведення економічної діяльності у лісі, що належить федеральній землі, в рамках цілей ведення господарчої діяльності, приписаних міністерством. Тим часом, про встановлення політичних цілей «Лісам земель» повідомляється парламентом та міністерством. Це означає, що рішення щодо конкретного ведення господарської діяльності у лісі приймається однією відповідальною установою, а не багатьма установами³. Також, слід відзначити, що у Німеччині діє національна лісова програма, основними принципами якої є: національний суверенітет та відповідальність у використанні лісових ресурсів, партнерство усіх зацікавлених 196 груп, довгостроковий процес

¹ Козка О. Інвентаризація лісів по-німецьки / Національна інвентаризація лісів. URL: <https://nfi.org.ua/uk/novini/inventarizaciya-lisiv-po-nimecki/>

² Волков О.Є. Адміністративно-правове забезпечення використання й охорони лісового фонду України [Текст] : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07 / Олександр Євгенович Волков. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 164–165.

³ Савчук О. О., Любич А. Н. Правове регулювання лісового менеджменту в країнах європейського союзу: досвід для України // Сучасні проблеми розвитку права та економіки в інноваційному суспільстві: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2020 року, Велико-Тирново, Болгарія) : ACCESS PRESS, 2020. С. 195.

планування, розвитку та контролю за лісовою галуззю. Ці принципи реалізуються під контролем державної адміністрації, а основним інструментом лісової політики є правові регламенти: закони та постанови (виконавчої влади). Федеральний лісовий закон включає в себе інструкції та приписи, які мають функцію законодавчих обмежень з передбаченими санкціями за їх порушення. Головними цілями, що зафіксовані у преамбулі Закону, є правильне ведення лісового господарства задля збереження екологічних функцій та біологічного потенціалу лісу. Цей пункт є дуже важливим, оскільки переводить лісові ресурси з категорії товару у категорію послуг¹.

Окрім звичайних процедур контролю (перевірки) за охороною та використанням лісів, які здійснюються відповідними адміністративними органами земель, важливим інструментом перевірки лісового господарства у Німеччині була та залишається інвентаризація лісів, яка надає найбільш повні і офіційно визнані дані про ліси, зокрема, відомості про їх кількісні та якісні показники. За даними федерального Міністерства продовольства і сільського господарства (BMEL), перша лісова інвентаризація в Німеччині була проведена у 1878 році. Надалі вона проводилася кожні десять років, включно до 1937 року. Після Другої світової війни і поділу Німеччини на ФРН та НДР, методи проведення інвентаризації в двох країнах суттєво відрізнялися. Після їх об'єднання в єдину німецьку державу виникла необхідність у створенні єдиної бази даних лісових ресурсів Німеччини. У зв'язку з цим, федеральний уряд і землі прийняли рішення про проведення першої для об'єднаної країни федеральної інвентаризації лісів (Bundeswaldinventur, BWI), використовуючи метод пробних площ². Заходи із організації інвентаризації лісів покладаються на відповідне Федеральне міністерство, а самі інвентаризаційні заходи здійснюються міністерством спільно з адміністраціями федеральних земель. Фахівці як ті, що безпосередньо здійснюють інвентаризацію лісу, так і ті, які обробляють та аналізують інформацію, мають забезпечувати високу якість даних, оскільки це впливає на кінцевий результат. Тому, в процесі інвентаризації здійснюється три рівні контролю: при введенні даних інвентаризаційними бригадами за допомогою мобільних польових комп'ютерів; контроль збору даних на рівні служб федеральних земель; перевірки при занесенні в центральну базу даних. За допомогою контрольних прогонів з журналами помилок земельні лінії інвентаризації контролюють якість зібраних даних. Лінії інвентаризації на федеральному рівні, або виправляють помилки самостійно, якщо це можливо, або звертаються до відповідних інвентаризаційних бригад для внесення виправлень³.

¹ Савчук О. О., Любчик А. Н. Правове регулювання лісового менеджменту в країнах європейського союзу: досвід для України // Сучасні проблеми розвитку права та економіки в інноваційному суспільстві: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2020 року, Велико-Тирново, Болгарія) : ACCESS PRESS, 2020. С. 195–196.

² Козка О. Інвентаризація лісів по-німецьки / Національна інвентаризація лісів. URL: <https://nfi.org.ua/uk/novini/inventarizaciya-lisiv-po-nimecki/>

³ Там само.

Наступною державою, яка на рівні із Німеччиною є політичним та економічним лідером ЄС, на досвід якої ми вважаємо за потрібне звернути увагу, є Франція. Згідно з французьким законодавством, довкілля, ландшафти, тваринний і рослинний світ, його різноманітність і біологічна рівновага є частиною загального національного надбання, а охорона та відновлення природних ресурсів і управління ними — загальним завданням, спрямованим на збереження та захист навколишнього середовища від загрози можливих руйнувань. Франція кілька останніх десятиліть впроваджує політику безпечного природокористування та охорони довкілля. Саме у Франції було вперше сформоване у 1971 році Міністерство з питань навколишнього середовища, в якості завдань якого було визначено: координацію діяльності усіх інших міністерств, підготовку проєктів нормативних актів в екологічній галузі, участь у міжнародних ініціативах, присвячених екологічним питанням¹. Сучасне Міністерство охорони природи та навколишнього середовища Франції має на місцях уповноважених, на яких покладено функції щодо здійснення спільного контролю у межах даної території. Повноваженнями щодо здійснення контролю в галузі охорони навколишнього середовища в певній адміністративно-територіальній одиниці наділяються також місцеві органи державного управління, префекти, мери міст. І. П. Прокопенко відмічає, що правове регулювання охорони навколишнього природного середовища у Франції пов'язане з поняттям якості життя, рівнем екологічної свідомості, освіти населення². Крім того, слід відзначити, що у кожному департаменті існує Рада департаменту з охорони навколишнього середовища, який складається з представників різних комісій і рад департаменту, що здійснюють екологічний контроль: комісія з ландшафтам, поради департаменту з каменоломень, гігієни, природних ризиків, флори і фауни. Рада департаменту з охорони навколишнього середовища очолює префект або його представник. У кожному регіоні функціонує регіональний комітет охорони навколишнього середовища, який складається з представників регіональних рад, асоціацій захисту довкілля, призначених префектом регіону, і компетентних осіб, що призначаються президентом регіональної ради. Однією з функцій регіонального комітету охорони навколишнього середовища є екологічний контроль³. Нормативно-правову основу роботи французьких органів контролю у сфері екології становить Екологічний кодекс Франції, а також ряд інших спеціальних Законів, до яких зокрема належить і Лісовий кодекс від 1952 р.⁴

Поряд із Центральним органом виконавчої влади та його територіальними підрозділами, питаннями контролю у лісовій сфері

¹ Управління природокористуванням: досвід Франції / Екобезпека. URL: <https://lc-les.com/press-center/posts/upravlinya-prirodokoristuvanyam-dosvid-franciyi>

² Прокопенко І. П. Правове регулювання природоохоронного законодавства Франції. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Юридичні науки*. 2017. Вип. 2. Т. 1. С. 161.

³ Там само. С. 161.

⁴ Управління природокористуванням: досвід Франції / Екобезпека. URL: <https://lc-les.com/press-center/posts/upravlinya-prirodokoristuvanyam-dosvid-franciyi>.

опікуються також Міністерство сільського господарства Франції та Національна служба лісів. Зокрема режим законності в лісах департаментів, комун, юридичних осіб та інших власників забезпечується префектом після укладення угоди з усіх спірних питань між інженером Національної служби лісів і власником. Будь-які зміни в методах експлуатації цих лісів і порядку управління здійснюються лише за наявності спеціального дозволу міністра сільського господарства, прийнятого за поданням Національної служби лісів, на основі клопотання представника комуни, департаменту або юридичної особи¹. Власник не може вирвати або викорчувати лісову рослинність без попереднього дозволу компетентних органів. Декларація про намір звільнити площу від лісової рослинності повинна містити відомості про місце розташування та стані лісу. Дозвіл дається міністром сільського господарства після обстеження стану лісу з урахуванням думки відповідного фахівця².

Поряд із досвідом вище загаданих держав, корисним для мети нашого дослідження є вивчення досягнень і реалій Польської республіки у питанні здійснення нагляду і контролю у сфері лісового господарства. Ліси в Польщі, зазначає О. Є. Волков, – це один із найбільш цінних елементів середовища, який захищений багатьма різними категоріями збереження, а саме: національні парки, ландшафтні парки, природні заповідники, охоронювані ландшафтні території, ділянки Natura 2000, екологічні зони, природно-територіальні комплекси (пол. *zespoły przyrodniczokrajobrazowe*) й еталонні території (пол. *stanowiska dokumentacyjne*). Згідно з чинним законодавством вони також можуть отримати статус охоронюваних, залежного від функцій захисту, які здійснюються щодо них. Діяльність з охорони навколишнього середовища в лісах Польщі включає в себе багато різних аспектів, серед яких рання діагностика загроз, що мають негативний вплив на ліси, заходи з боротьби із шкідниками й хворобами лісу тощо³. В. Ю. Касюхнич у своїх працях акцентує увагу на тому, що реформування лісового господарства України доцільно здійснювати з урахуванням досвіду Республіки Польща, оскільки за кліматичними умовами і площею польські ліси подібні до українських (лісистість становить 28,5 %). У самій же Польщі процеси реформування управління лісовим господарством ропочалися ще наприкінці 90-х років 20-го століття і нині лісова галузь у цій державі є однією з провідних в її економіці. Питаннями лісового господарства в державі займаються Департамент лісового господарства та Департамент охорони природи у складі Міністерства охорони навколишнього середовища⁴. До основних завдань цих підрозділів належать такі: розробка

¹ Chowdhury A. K. *Petites îles, fort potentiel*, in. *Notre Planète, magazine du Programme des Nations Unies pour l'environnement (PNUÉ)*, Nairobi (Kenya), vol. 15, n :1, éd. UNEP. P. 20.

² Прокопенко І. П. *Правове регулювання природоохоронного законодавства Франції. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Юридичні науки*. 2017. Вип. 2. Т. 1. С. 162.

³ Волков О. Є. *Адміністративно-правове забезпечення використання й охорони лісового фонду України* : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07 / Олександр Євгенович Волков. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 166.

⁴ Шумлянський Б. В., Бережницька Г. І. *Порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду інституціонального забезпечення розвитку лісового сектору. Збалансоване природокористування*. 2017.

нормативних документів, аналіз стану лісів, загальний контроль за діяльністю організацій, що здійснюють лісове і мисливське господарство в державних лісах. Упровадження державної лісової політики здійснює Державний лісовий холдинг «Державні ліси» (Lasy Panstwowe), що здійснює господарську діяльність на 78,3 % площі лісів Польщі, які перебувають у державній власності, а 16,3 % від загальної площі лісів передано у приватну власність¹. Генеральна дирекція «Державних лісів» наділена повноваженнями ініціювати, організовувати та координувати заходи в справі охорони лісів, раціонального ведення лісового господарства і розвитку лісівництва, організовувати лісовпорядкування і планування в лісах та прогнозування в лісництвах; ініціації та фінансування проведення досліджень у сфері охорони та розвитку лісів. План ведення лісового господарства у цій державі складається на 10 років. Для лісів, що не входять до складу державного лісового фонду, складається спрощений план ведення лісового господарства. При цьому, якщо власником лісу є фізична особа, то план ведення лісового господарства складається за кошти державного бюджету Польщі; якщо власником є юридична особа, то план складається за її кошти².

Висновки. Отже, підсумовуючи вище викладене, можемо констатувати, що в провідних демократичних державах світу ліс і лісові ресурси належать до кола найважливіших національних цінностей, що мають вагомим як економічне, так і соціальне та культурне значення. Для належного збереження та відновлення цих цінностей у зарубіжних країнах запроваджені багаторівневі владні механізми управління лісовим господарством, які, в тому числі, передбачають здійснення нагляду і контролю за охороною, захистом, використанням і відтворенням лісів. Слід підкреслити, що у більшості провідних країн ефективність та повнота нагляду і контролю у сфері лісового господарства досягається за рахунок комплексного підходу до вирішення цього питання, що виражається перш за все у тому, що заходи контролю здійснюються як органами публічної влади, що спеціалізуються саме на питаннях лісового господарства, так і органами і службами з питань екологічної безпеки. При цьому спеціальні суб'єкти з питань лісового господарства та суб'єкти екологічного нагляду і контролю можуть належати до вертикалі як одного міністерства (як правило – це міністерство, яке опікується питаннями екології та природоохорони), так і до різних відомств (наприклад, у ряді країн служби лісового контролю перебувають у підпорядкуванні міністерств сільського господарства, а служби екоконтролю – відповідно у вертикалі міністерства з питань екології та охорони природи. В цілому зазначений підхід організаційно-інституційного забезпечення нагляду і контролю властивий і для України,

№ 2. С. 32.

¹ Касюхнич В. В. Зарубіжний досвід формування системи управління землями лісгосподарського призначення. *Збалансоване природокористування*. 2014. № 4. С. 78.

² Єгорова Т. П. Європейське лісове законодавство як інноваційний елемент удосконалення національної лісової політики // *Адаптація до права ЄС регулювання економіки України в сучасних умовах* : зб. наук. пр. (за матеріалами «Круглого столу», м. Харків, 26 трав. 2015 р.). Харків, 2015. С. 90.

адже в нашій державі існує і Держлісагенство і Держекоінспекція. Однак, окрім цього зарубіжний досвід дозволяє виокремити ще декілька важливих моментів здійснення нагляду і контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів, які доцільно врахувати і запровадити до використання в українському організаційно-правовому просторі, а саме:

- по-перше, необхідним є активне залучення громадськості (перш за все відповідних громадських організацій) до здійснення спільних заходів контролю;

- по-друге, слід забезпечити систематичне та системне проведення просвітницької роботи у сфері лісового господарства, необхідно активно пропагувати збалансоване, раціональне та помірковане використання лісів. Органи публічної влади у співпраці із відповідними інститутами громадянського суспільства повинні опікуватися формуванням у населення високого рівня культури користування лісами і лісовими ресурсами, мотивувати до свідомої та відповідальної поведінки у сфері лісового господарства;

- по-третє, під час оцінювання стану лісів, якості та ефективності їх використання вони (тобто ліси) мають розглядатися не лише як економічний ресурс, а й як фактор який впливає на якість життя населення і благополуччя останнього;

- по-четверте, необхідно вдаватися до довгострокового (10 і більше років) планування лісового господарства, що передбачає окрім іншого здійснення періодичних контрольних-наглядових заходів на різних рівнях (загальнодержавний, регіональний, місцевий);

- по-п'яте, використання податкових важелів для стимулювання раціонального і збалансованого лісокористування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волков О. Є. Адміністративно-правове забезпечення використання й охорони лісового фонду України : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07 / Олександр Євгенович Волков. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 264 с.

2. Єгорова Т. П. Європейське лісове законодавство як інноваційний елемент удосконалення національної лісової політики // Адаптація до права ЄС регулювання економіки України в сучасних умовах : зб. наук. пр. (за матеріалами «Круглого столу», м. Харків, 26 трав. 2015 р.). Харків, 2015. С. 86–94.

3. Касюхнич В. В. Зарубіжний досвід формування системи управління землями лісогосподарського призначення. *Збалансоване природокористування*. 2014. № 4. С. 76–80.

4. Козка О. Інвентаризація лісів по-німецьки / Національна інвентаризація лісів. URL: <https://nfi.org.ua/uk/novini/inventarizaciya-lisiv-ro-nimeski/>

5. Прокопенко І. П. Правове регулювання природоохоронного законодавства Франції. *Науковий вісник Херсонського державного*

університету. Сер. Юридичні науки. 2017. Вип. 2. Т. 1. С. 160–163.

6. Савчук О. О., Любчич А. Н. Правове регулювання лісового менеджменту в країнах європейського союзу: досвід для України // Сучасні проблеми розвитку права та економіки в інноваційному суспільстві: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2020 року, Велико-Тирново, Болгарія) : ACCESS PRESS, 2020. С. 193-198.

7. Управління природокористуванням: досвід Франції / Екобезпека. URL: <https://lc-les.com/press-center/posts/upravlinya-prirodokoristuvanyam-dosvid-franciyi>

8. Шумлянський Б. В., Бережницька Г. І. Порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду інституціонального забезпечення розвитку лісового сектору. *Збалансоване природокористування. 2017. № 2. С. 30–36.*

9. Chowdhury A. K. Petites îles, fort potentiel, in. Notre Planète, magazine du Programme des Nations Unies pour l'environnement (PNUE), Nairobi (Kenya), vol. 15, n :1, éd. UNEP. P. 20.

Стаття надійшла до редакції 17.12.2023

Serhiy Yu. KOLISNICHENKO,

Postgraduate student

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

FOREIGN EXPERIENCE IN SUPERVISION AND CONTROL OF THE PROTECTION, PROTECTION, USE AND REPRODUCTION OF FORESTS

It was established that in the leading democratic states of the world, forests and forest resources belong to the circle of the most important national values, which have significant economic, social and cultural significance. For the proper preservation and restoration of these values, multi-level power mechanisms of forestry management have been introduced in foreign countries, which include supervision and control over the protection, protection, use and reproduction of forests.

It is emphasized that in most leading countries, the effectiveness and completeness of supervision and control in the field of forestry is achieved due to a comprehensive approach to solving this issue, which is expressed, first of all, in the fact that control measures are carried out by public authorities specializing in issues of forestry, as well as bodies and services on issues of environmental safety. At the same time, special subjects on forestry issues and subjects of environmental supervision and control can belong to the vertical of either one ministry (as a rule, this is the ministry that takes care of ecology and nature protection issues), or to different departments (for example, in a number of countries, forest control services are subordinated to the ministries of agriculture, and eco-control services are subordinated to the ministries of ecology and nature protection, respectively).

Several important points of the foreign experience of supervision and control of protection, protection, use and reproduction of forests are singled out, which should be taken into account and implemented for use in domestic realities

Key words: *foreign experience, legal regulation, control, supervision, protection, protection, reproduction, forests.*